

IZVJEŠTAJ REVIZIJE UČINKA

PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA IZ IZVJEŠTAJA REVIZIJE UČINKA

„Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

Broj: 01-02-10-11-7-1106-8/23

Sarajevo, juli 2023. godine

S A D R Ž A J

ZAKLJUČAK NEZAVISNOG REVIZORA	1
LISTA SKRAĆENICA, TABELA I PRILOGA	3
REZIME IZVJEŠTAJA O PRAĆENJU REALIZACIJE PREPORUKA	4
1. UVOD	6
1.1. Cilj praćenja realizacije preporuka	6
1.2. Predmet i obim praćenja.....	6
1.3. Izvori i metode.....	6
1.4. Kratak osvrt na Izvještaj revizije učinka čije preporuke su predmet praćenja	7
2. PROCJENA REALIZACIJE PREPORUKA KOJE SU PREDMET PRAĆENJA	9
2.1. Aktivnosti na realizaciji preporuka.....	10
2.1.1. Status realizacije preporuka datih za efikasno planiranje mjera	10
2.1.2. Status realizacije preporuka datih za efikasnu realizaciju mjera	13
2.1.3. Status realizacije preporuka za efikasnije praćenje i transparentno izvještavanje o realizaciji mjera.....	17
2.1.4. Status preporuka u vezi s izdavanjem garancija Garancijskog fonda	20
3. POSTUPANJE PARLAMENTA FBIH	21
4. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA REVIZIJE UČINKA	22
5. ZAKLJUČCI.....	23
P R I L O Z I	24

ZAKLJUČAK NEZAVISNOG REVIZORA

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ koji je objavljen u junu 2021. godine. Praćenje je provedeno u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava (IFPP) i metodologijom za reviziju učinka. Primjenjeni INTOSAI principi i standardi su: ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 300 – Principi revizije učinka i ISSAI 3000 – Standardi revizije učinka.

Praćenje realizacije preporuka iz revizijskih izvještaja završna je faza u revizijskom ciklusu i provodi se s ciljem osiguranja povratnih informacija o realizaciji datih preporuka. **Namjera je potaknuti mehanizme odgovornosti i dovesti do veće realizacije preporuka, te boljih odluka izvršne i zakonodavne vlasti, kao i dužnosnika koji upravljaju javnim resursima.**

Provođenje revizija vezanih za odgovor nadležnih institucija na krizu izazvanu pandemijom u skladu je s međunarodnom praksom vrhovnih revizijskih institucija i preporukama INTOSAI-ja, čiji je cilj jačanje odgovornosti, transparentnosti i integriteta nadležnih institucija u kriznom periodu. **Matični Izvještaj je razmatran i usvojen na javnoj raspravi Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, ali nisu doneseni konkretni zaključci. Vlada FBiH, kojoj su upućene preporuke i koja je bila odgovorna za njihovu realizaciju, nije razmatrala Izvještaj niti je izradila plan aktivnosti o postupanju po datim preporukama u cilju efikasnijeg prevazilaženja posljedica pandemije.**

Praćenjem je obuhvaćen period od polovine 2021. do polovine 2023. godine. Ispitane su aktivnosti Vlade FBiH, te dva federalna ministarstva (FMERI i FMRPO) koja su bila nadležna za realizaciju mjera. Rezultati praćenja pokazali su da **date preporuke nisu u potpunosti realizovane. Od deset datih preporuka, provedene su tri** koje su se odnosile na jasno propisivanje obaveza institucija odgovornih za realizaciju mjera, blagovremeno donošenje provedbenih akata i redovan monitoring realizacije mjera.

Djelimično je realizovano pet preporuka vezanih za planiranje mjera na osnovu analiza stanja i konsultacija sa relevantnim akterima, obavezu definisanja jasnih i mjerljivih ciljeva, rokova realizacije i indikatora učinka mjera, prilagođavanje mjera potrebama najugroženijih privrednih subjekata, osiguranje podataka o ostvarenim rezultatima i efektima mjera, te javnom objavljivanju podataka o realizaciji mjera.

Za dvije preporuke koje su se odnosile na korištenje Garancijskog fonda nije vršena procjena realizacije s obzirom na to da nakon objave matičnog Izvještaja garancije fonda nisu izdavane u cilju prevazilaženja negativnih posljedica pandemije.

Vlada FBiH je u posmatranom periodu nastavila s planiranjem i realizacijom mjera za smanjenje negativnih ekonomskih posljedica pandemije COVID-19. Riječ je o dodjeli finansijske pomoći privatnim preduzećima u sektoru prerađivačke industrije i sektoru obrta i ostalih samostalnih djelatnosti. Pored činjenice da su planirane i realizovane kada je već došlo do značajnog pada zaposlenosti, **konstatovani su i određeni nedostaci u dizajnu ovih mjera, koji su se negativno odrazili na mogućnost praćenja njihovih efekata.**

Vlada FBiH nije osigurala da se na osnovu detaljnih i sveobuhvatnih analiza stanja i potreba svih privrednih subjekata, te provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, planiraju mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata. Utvrđen je izostanak jasnih i mjerljivih indikatora učinka za neke od mjera, što otežava procjenu ispunjenja ciljeva.

Još uvijek nisu osigurani sveobuhvatni i potpuni podaci o ostvarenim rezultatima i efektima svih mjera realizovanih u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, koji su doneseni u cilju smanjenja posljedica pandemije COVID-19.

Uzimajući u obzir značaj blagovremenog djelovanja nadležnih institucija u slučaju kriznih situacija, predmetni izvještaj ukazuje na potrebu kontinuiranog praćenja stanja i potreba privrednih subjekata. **Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine cijeni da je posebnu pažnju potrebno posvetiti unapređenju kapaciteta Vlade FBiH za efikasno i efektivno planiranje i realizaciju mjera pomoći privredi.**

U skladu s odredbama Zakona o reviziji institucija u Federacije Bosne i Hercegovine, Nacrt izvještaja je dostavljen na komentar Vladi FBiH, FMERI-ju i FMRPO-u. Pristigli komentari su s dužnom pažnjom razmotreni i uključeni u konačan Izvještaj.

Sarajevo, 21. 7. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić s. r.

LISTA SKRAĆENICA, TABELA I PRILOGA

Skraćenica	Puni naziv
BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FMF	Federalno ministarstvo finansija
FMERI	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
FMRPO	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
FMPVŠ	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodopривреде и šumarstva
INTOSAI	Međunarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucija
ISSAI	Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija
Parlament FBiH	Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
PU FBiH	Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine
RB FBiH	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
Ured za reviziju	Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine
UN	Ujedinjene nacije
Vlada FBiH	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
VRI	Vrhovna revizijska institucija

TABELE

Tabela 1. Procjena realizacije pojedinačnih preporuka

DIJAGRAMI

Dijagram 1. Hronologija donošenja provedbenih akata za realizaciju mjera iz Programa FMERI-ja

Dijagram 2. Hronologija donošenja provedbenih akata za realizaciju mjera iz Uredbe (FMRPO)

PRILOZI

Prilog 1. Status realizacije preporuka datih Vladi FBiH

Prilog 2. Hronologija donošenja provedbenih akata za realizaciju Uredbe o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19

REZIME IZVJEŠTAJA O PRAĆENJU REALIZACIJE PREPORUKA

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju) proveo je praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“, objavljenog 2021. godine. Cilj je bio ispitati poduzete aktivnosti na osnovu Izvještaja i ocijeniti u kojoj mjeri su date preporuke realizovane.

Praćenjem je obuhvaćena realizacija ukupno deset preporuka, koje su date Vladi FBiH, čijim provođenjem je trebalo unaprijediti planiranje i realizaciju novih mjera za smanjenje negativnih posljedica izazvanih pandemijom.

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju je u novembru 2021. godine, na javnoj raspravi, razmatrala predmetni Izvještaj revizije učinka. Početkom 2022. godine donijela je Zaključak o usvajanju Izvještaja.¹ Međutim, **nisu doneseni konkretni zaključci kojima bi se obavezale nadležne institucije na efikasnu realizaciju preporuka, s ciljem unapređenja efikasnosti planiranja, realizacije i praćenja efekata preduzetih mjera za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije.** Prema dostupnim informacijama, Vlada FBiH također, nije donosila posebne zaključke u vezi sa implementacijom preporuka datih u predmetnom izvještaju.

Vlada FBiH je u 2021. godini, nastavila podršku privrednim subjektima u cilju prevazilaženja posljedica pandemije, dodjelom finansijske pomoći privatnim preduzećima iz sektora prerađivačke industrije i sektora obrta i ostalih samostalnih djelatnosti. Međutim, praćenje je pokazalo da utvrđeni nedostaci iz matičnog izvještaja koji se odnose na planiranje, realizaciju i praćenje efekata preduzetih mjera nisu u potpunosti otklonjeni, niti su date preporuke implementirane u cijelosti.

Analizom podataka o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Realizacija finansijske pomoći u sektoru prerađivačke industrije definisana je Programom utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta FBiH za 2021. godinu² (u dalnjem tekstu Program) i Uredbom o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije Covid-19³ (u dalnjem tekstu: Uredba). FMERI je bio nadležan za realizaciju mjera iz Programa za subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima sektora prerađivačke industrije iz svoje nadležnosti, dok je FMRPO bio nadležan za realizaciju mjera finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH.⁴
- Provedene su analize stanja određenih sektora privrede, ali Vlada FBiH nije osigurala da se na osnovu detaljnih i sveobuhvatnih analiza stanja i potreba svih privrednih subjekata, te provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, planiraju pojedinačne mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.
- Ciljevi mjera podrške bili su općeniti, te nisu utvrđeni jasni indikatori učinka realizovanih mjera, što u konačnici otežava praćenje ostvarenih rezultata.
- Vlada FBiH je prilikom utvrđivanja novih mjera finansijske podrške jasnije propisala obaveze i odgovornosti pojedinačnih institucija, te obavezu redovnog i blagovremenog praćenja i izvještavanja o njihovoj realizaciji.

¹ Zaključak 4. u okviru Izvještaja Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju o revizorskim izvještajima revidiranih subjekata i korisnika Budžeta FBiH za 2020. godinu, broj: 04/1-02-227/22-1 od 28. 1. 2022. godine

² „Službene novine FBiH“, broj 75/21

³ „Službene novine FBiH“, broj 87/21

⁴ Uredba o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19

- Nije konstatovano kašnjenje u donošenju provedbenih akata za realizaciju dodjele finansijske pomoći. Praćenje je pokazalo da nije bilo kašnjena u realizaciji mjera, te da je monitoring vršen u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima prema aktima koji uređuju provođenje Vladinih mjera finansijske pomoći.
- Osnovne informacije o realizaciji dodijeljenih sredstava finansijske pomoći objavljivane su na internet-stranicama ministarstava. Izvještaji o realizaciji mjera, utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima dodijeljene finansijske pomoći nisu javno objavljivani, već je Vlada FBiH davala kratka saopćenja, čime nije u potpunosti osigurana transparentnost podataka o dodijeljenoj finansijskoj pomoći.
- Za preporuke koje se odnose na korištenje Garancijskog fonda nije vršena procjena realizacije, s obzirom na to da nakon objave matičnog Izvještaja garancije fonda nisu izdavane u cilju prevazilaženja negativnih posljedica pandemije.

1. UVOD

U uvodnom dijelu Izvještaja obrazložen je cilj i predmet praćenja realizacije preporuka, izvori podataka i metodologija, i prezentovani su temeljni podaci o Izvještaju revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ koji je Ured za reviziju objavio 2021. godine. INTOSAI Okvir profesionalnih objava nalaže uspostavu efektivnih mehanizama za praćenje realizacije preporuka iz revizorskih izvještaja.⁵ Vrhovne revizijske institucije trebaju uspostaviti odgovarajući sistem praćenja realizacije preporuka kako bi osigurale da revidirani subjekti postupaju u sladu s datim preporukama.

1.1. Cilj praćenja realizacije preporuka

Cilj praćenja bio je ispitati preduzete aktivnosti na osnovu Izvještaja revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ i procijeniti u kojoj mjeri su realizovane date preporuke.

1.2. Predmet i obim praćenja

Predmet praćenja bile su aktivnosti na realizaciji preporuka datih u Izvještaju revizije učinka koji je objavljen u junu 2021. godine. S obzirom na to da su nakon matičnog Izvještaja revizije učinka donesene mjere finansijske podrške privatnim preduzećima i poduzetnicima iz oblasti industrije i mjere finansijske pomoći obrtnima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19, analizirane su aktivnosti planiranja, realizacije, monitoringa i evaluacije navedenih mjera, sa aspekta datih preporuka u matičnom izvještaju.

Ispitane su aktivnosti Vlade FBiH, te dva federalna ministarstva (FMERI i FMRPO) koja su bila nadležna za realizaciju predmetnih mjera za koje je Vlada FBiH odobrila sredstva u Budžetu FBiH za 2021. godinu. Naime, FMERI je bio nadležan za realizaciju mjera iz Programa za subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima sektora prerađivačke industrije iz svoje nadležnosti, dok je FMRPO bio nadležan za realizaciju mjera finansijske pomoći obrtnima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH.⁶ Također, obuhvaćene su aktivnosti Vlade FBiH na osiguranju podataka o rezultatima i efektima mjera koje je preduzimala u 2020. godini.

1.3. Izvori i metode

Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljene su putem upitnika, koji su bili upućeni Vladi FBiH i resornim ministarstvima (FMERI i FMRPO) koja su bila obuhvaćena praćenjem. Analizirana je važeća regulativa iz predmetne oblasti, dostavljena dokumentacija, te relevantni dokumenti dostupni na službenim internet-stranicama subjekata obuhvaćenih praćenjem.

Vlada FBiH nije dostavila odgovore na Upitnik revizije učinka, nego je uz dopis⁷ dostavila dokument „Analiza uticaja pandemije COVID-19 na poslovanje privrednih društava u FBiH“, koju je izradila Finansijsko-informatička agencija. Nadležna resorna ministarstva (FMERI i FMRPO) su dostavila odgovore na poslane upitnike.

Subjekti obuhvaćeni praćenjem su uz odgovore na upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom dokazuju date odgovore. U slučajevima gdje subjekti nisu dostavili odgovore na postavljena pitanja, odnosno dokaze o preduzetim aktivnostima, smatralo se da aktivnosti na realizaciji preporuke

⁵ ISSAI 100.51, ISSAI 300.42 i GUID 9030 – Dobre prakse vezane za nezavisnost VR

⁶ Uredba o mjerama finansijske pomoći obrtnima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19

⁷ Broj: 09-31-96/2021 od 3. 5. 2023. godine

nisu preduzete. Radi provjere podataka analizirana je prikupljena dokumentacija i obavljeni su telefonski intervju s predstvincima institucija.

Analizom raspoložive dokumentacije, odgovora na Upitnik revizije učinka i informacija dobivenih na osnovu provedenih intervjuva izvršena je procjena realizacije preporuka, koje su klasifikovane prema sljedećim kategorijama:

- **preporuka je provedena**
- **preporuka je djelimično provedena**
- **pokrenute su početne aktivnosti na realizaciji preporuke**
- **preporuka nije provedena**
- **nije vršena procjena realizacije preporuke**

Procjena realizacija preporuka vršena je na osnovu podataka i informacija koje su dostavili FMERI i FMRPO. Analizirane su aktivnosti Vlade FBiH i navedenih ministarstava, koja su bila nadležna za realizaciju mjera finansijske pomoći preduzećima i poduzetnicima iz sektora prerađivačke industrije (FMERI) i sektora obrta i ostalih samostalnih djelatnosti (FMRPO).

1.4. Kratak osvrt na Izvještaj revizije učinka čije preporuke su predmet praćenja

Ured za reviziju je 2021. godine objavio Izvještaj revizije učinka o temi „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“. Cilj revizije bio je ispitati da li je osigurano efikasno planiranje, realizacija i praćenje provedbe i ostvarenih efekata mjera iz Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. U okviru navedenog cilja ispitano je da li su informacije o realizaciji mjera i ostvarenim efektima transparentne.

Revizijom je utvrđeno:

- Mjere iz Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nisu efikasno planirane, donesene i realizovane, niti je osigurano odgovarajuće praćenje provedbe mjera i ostvarenih efekata.
- Nisu bili definisani konkretni, precizni i mjerljivi ciljevi pojedinačnih mjera iz Zakona o ublažavanju negativnih posljedica. Niti jedna mjera nije jasno ciljana prema privrednim subjektima u periodu „lockdowna“, koji su shodno naredbama Federalnog štaba civilne zaštite, imali obustavu rada. Također, nisu definisani ni indikatori učinka realizacije mjera iz Zakona kako bi se osigurale pretpostavke za evaluaciju ostvarenih efekata i jasno utvrđivanje rezultata, kako pojedinačnih mjera, tako i Zakona u cjelini.
- Nisu provedene detaljne analize koje bi poslužile kao osnova za dizajniranje mjera usmjerenih na potrebe privrednih subjekata u okolnostima pandemije COVID-19. Konstatovano je nedovoljno uvažavanje primjedbi socioekonomskih aktera, odnosno drugih relevantnih institucija u postupku donošenja Zakona.
- Nejasno su definisane odgovornosti i način realizacije mjera. Utvrđeno je da za većinu mjera nije precizno uređen način i dinamika njihove realizacije, niti su za pojedine mjere bile jasno definisane odgovorne institucije za realizaciju. Također, za većinu mjera nije predviđeno donošenje provedbenih akata kojima bi se detaljnije razradila realizacija Zakona.
- Revizijom je utvrđeno da informacije o realizaciji većine mjera utvrđenih Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nisu osigurane.
- Utvrđena je niska realizacija planiranih sredstava, što ukazuje na neadekvatno planiranje finansijskih sredstava za realizaciju Zakona, ali i na činjenicu da se u toku realizacije nisu preduzimale aktivnosti za poboljšanje dostupnosti ovih sredstava najugroženijim privrednim subjektima i poveća obim realizacije mjera.

- Utvrđena je slaba iskorištenost Garancijskog fonda. Kasnilo se sa odobravanjem garancija za kreditno-garantne programe. Do kraja 2020. godine izdata je samo 21 garancija u ukupnom iznosu od cca 10 miliona KM, čime je iskorišteno cca 10% od ukupno osiguranih sredstava za Garancijski fond, odnosno 2% od predviđenog garantnog potencijala za pet programa u iznosu od 500 miliona KM.
- Vlada FBiH nije uspostavila efikasan sistem praćenja realizacije Zakona kako bi se osigurale blagovremene i pouzdane informacije o dinamici realizacije, utrošku sredstava, korisnicima i ostvarenim rezultatima pojedinih mjeru. Nije određena institucija koja bi za potrebe informisanja Vlade FBiH, Parlamenta FBiH i javnosti trebala osigurati integralne i sveobuhvatne informacije o realizaciji Zakona.
- Nisu osigurani sveobuhvatni podaci o efektima implementacije Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, niti egzaktni podaci o tome u kojem obimu je realizacija mjera doprinijela smanjenju negativnih ekonomskih posljedica.

U Izvještaju revizije učinka „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“ dato je ukupno deset preporuka. Za njihovu realizaciju bila je odgovorna Vlada FBiH. Prije sačinjavanja konačnog Izvještaja subjekti revizije imali su priliku očitovati se na utvrđene nalaze i date preporuke. Relevantni i adekvatno dokumentovani komentari inkorporirani su u konačni Izvještaj, koji je dostavljen subjektima revizije i nadležnim organima vlasti na postupanje. Izvještaj je objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH (www.vrifbih.ba) kako bi bio dostupan široj javnosti.

2. PROCJENA REALIZACIJE PREPORUKA KOJE SU PREDMET PRAĆENJA

Na osnovu provedenog praćenja utvrđeno je da su za realizaciju datih preporuka preduzimane određene aktivnosti. Međutim, one i dalje nisu u potpunosti implementirane. **Od deset preporuka datih Vladi FBiH, realizovane su tri i djelimično pet.** Za dvije preporuke, koje su se odnosile na korištenje Garancijskog fonda, nije vršena procjena realizacije s obzirom na to da nakon 31. 5. 2021. godine garancije Garancijskog fonda nisu izdavane s ciljem ublažavanja negativnih posljedica pandemije. U narednim tabelama daje se pregled realizacije svake preporuke.

Tabela 1. Procjena realizacije pojedinačnih preporuka

R. br.	Preporuka	Preporuka je provedena	Preporuka je djelimično provedena	Pokrenute su početne aktivnosti	Preporuka nije provedena	Nije vršena procjena realizacije preporuke
	1	2	3	4	5	6
1.	<i>Ekonomске mjere pomoći privredi i potrebna sredstva za njihovu realizaciju planirati na osnovu utvrđenih analiza stanja i provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, kako bi se osiguralo da su mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.</i>		1			
2.	<i>Definisati jasne i mjerljive ciljeve pojedinačnih mjera, rokove realizacije i indikatore učinka mjera.</i>		1			
3.	<i>Imenovati institucije odgovorne za realizaciju pojedinačnih mjera i precizno propisati njihove odgovornosti i obaveze da redovno i blagovremeno prate i izvještavaju o realizaciji svake pojedinačne mjerne.</i>	1				
4.	<i>Blagovremeno donijeti provedbene akte potrebne za realizaciju mjera.</i>	1				
5.	<i>Osigurati redovan monitoring realizacije mjera kako bi provedba mjera bila u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima.</i>	1				
6.	<i>Na osnovu informacija o realizaciji mjera pravovremeno prilagođavati mjerne potrebama najugroženijih privrednih subjekata.</i>		1			
7.	<i>Pravovremeno osigurati podatke o ostvarenim rezultatima i efektima pojedinačnih mjera u odnosu na postavljene indikatore učinka.</i>		1			
8.	<i>Javno objavljivati podatke o realizaciji pojedinačnih mjera, planiranim i utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima.</i>		1			
9.	<i>Izvršiti analizu potreba privrednih subjekata i raspoloživih sredstava kako bi se osigurale pretpostavke za planiranje odgovarajućih kreditno-garantnih programa.</i>					1
10.	<i>Preispitati uzroke niske iskorištenosti Garancijskog fonda u pojedinim kreditno-garantnim programima i osigurati učinkovitiju podršku za grane privrede koje su nedovoljno koristile ovaj fond.</i>					1
Sumarni podaci o statusu realizacije preporuka datih Vladi FBiH		3	5	0	0	2
Ukupan broj datih preporuka		10				

2.1. Aktivnosti na realizaciji preporuka

U narednom dijelu Izvještaja prezentiraju se aktivnosti koje su preduzete na realizaciji preporuka i daje se procjena statusa realizacije preporuka. Prema dostupnim informacijama, Vlada FBiH nije razmatrala Izvještaj revizije učinka. Izvještaj je jedino bio predmetom javne rasprave na sjednici Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, na kojoj su bili prisutni predstavnici Vlade FBiH, FMF-a, PU FBiH i Razvojne banke FBiH.⁸

2.1.1. Status realizacije preporuka datih za efikasno planiranje mjera

Preporuka 1. Ekonomске mjere pomoći privredi i potrebna sredstva za njihovu realizaciju planirati na osnovu utvrđenih analiza stanja i provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, kako bi se osiguralo da su mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.
Status realizacije preporuke
Djelimično provedena

Praćenjem je utvrđeno da je predmetna preporuka djelimično provedena s obzirom na to da su izvršene određene analize stanja i potreba privrednih subjekata. Međutim, na osnovu prikupljenih informacija i dokumentacije nije moguće potvrditi da je Vlada FBiH osigurala da se na osnovu detaljnih i sveobuhvatnih analiza stanja i potreba svih privrednih subjekata, te provedenih konsultacija, planiraju mjere ciljane prema njihovim potrebama.

Nakon realizacije Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica i Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19,⁹ iz 2020. godine, Vlada FBiH je u 2021. godini nastavila s planiranjem i provedbom mjera za smanjenje ekonomskih posljedica pandemije, te donijela Odluku o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima.¹⁰

Za realizaciju Odluke o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2021. godinu¹¹ Vlada FBiH je, na prijedlog FMERI-ja, usvojila Program utroška sredstava za pomoći privatnim preduzećima i poduzetnicima iz sektora prerađivačke industrije.¹² Također, na prijedlog FMRPO-a Vlada FBiH je usvojila Uredbu o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19.¹³ **Iako su navedenom Odlukom bila predviđena sredstva za finansijsku podršku poljoprivrednom sektoru, ona nisu realizovana jer Vlada FBiH nije razmatrala prijedlog mjera koji je dostavio FMPVŠ.¹⁴**

Vlada FBiH je dostavila Analizu uticaja pandemije na poslovanje privrednih društava u FBiH, koju je u maju 2021. godine izradila Finansijsko-informatičke agencija.¹⁵ Pregledom Analize **nije bilo moguće**

⁸ Poziv Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju broj: 04/1-02-2139/21-1 od 8. 11. 2021. godine; Javna rasprava o Izvještaju revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije ekonomskih mjera pandemije COVID-19“ održana je 18. 11. 2021. godine

⁹ Uredba donesena na sjednici Vlade FBiH održanoj 16. oktobra 2020. godine, „Službene novine FBiH“, broj 87/21

¹⁰ Odluka o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2021. godinu sa razdjela 12 glava 1201 – Vlada FBiH na razdjel 17 glava 1701 – Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije (30 miliona); razdjel 24 glava 2401 – Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (15 miliona) i razdjel 50 glava 5001 – Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta (60 miliona), „Službene novine FBiH“, broj 75/21

¹¹ Odluka o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2021. godinu sa razdjela 12 glava 1201 – Vlada FBiH na razdjel 17 glava 1701 – Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, 24 glava 2401 – Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i razdjel 50 glava 5001 – Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, „Službene novine FBiH“, broj 75/21

¹² Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“, „Službene novine FBiH“, broj 75/21, Program je usvojila Vlada FBiH na 231. hitnoj sjednici održanoj 20. 9. 2021. godine

¹³ Uredba o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19, „Službene novine FBiH“, broj 87/21

¹⁴ Izvještaj finansijske revizije FMPVŠ-a za 2021. godinu

¹⁵ Shodno navedenom, Analiza se nije bavila uticajem pandemije na poslovanje obrta i ostalih samostalnih djelatnosti. Za izradu Analize korišteni su podaci iz Registra finansijskih izvještaja za 2019. i 2020. godinu.

potvrditi da su mjere za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica planirane i dizajnirane na osnovu ove analize. Naime, u Analizi su prezentirani određeni podaci o uticaju pandemije na poslovanje malih, srednjih i velikih preduzeća u FBiH, ali ne i podaci o kretanju broja zaposlenih i izmirivanju poreznih obaveza, koji su bili kriteriji za dodjelu finansijske pomoći koju je Vlada FBiH planirala i realizovala u 2021. godini. Vlada FBiH nije osigurala izradu analize stanja u sektoru obrta i ostalih samostalnih djelatnosti.

Za potrebe planiranja mjera finansijske pomoći i izradu Programa, FMERI je izradio Analizu podataka vezano za definisanje korisnika finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19 za 2021. godinu.¹⁶ Podaci za njenu izradu prikupljeni su od PU FBiH, Privredne komore FBiH i Finansijsko-informatičke agencije. Analiza, između ostalog, pokazuje podatke o broju privrednih društava koji su imali pad prihoda u 2020. u odnosu na 2019. godinu, kretanju proizvodnje i izvoza, broju privrednih društava i broju zaposlenih u sektoru prerađivačke industrije iz nadležnosti ovog Ministarstva. Međutim, FMERI nije dostavio zapisnike **o provedenim konsultacijama sa socioekonomskim akterima, radi razmatranja i/ili uvažavanja njihovih prijedloga o potrebama privrednih subjekata.**

Podatke za planiranje i provođenje mjera iz Uredbe, koji se odnose na opće podatke za registrovane obrte i ostale samostalne djelatnosti, kao i broju zaposlenih, i podatke o izmirenju obaveza po osnovu doprinosa i poreza, FMRPO je prikupljao iz službenih evidencija Porezne uprave FBiH. Praćenjem je konstatovano da je poseban iskorak napravljen u pogledu načina realizacije Uredbe, s obzirom na to da je kompletna procedura realizovana elektronskim putem, bez dostavljanja dokumentacije, što je značajno olakšalo svim korisnicima.¹⁷ Kako bi se osiguralo odgovarajuće ciljanje mjera prema potrebama privrednih subjekata, nadležni iz FMRPO-a su naveli da su prilikom planiranja i dizajniranja mjera iz Uredbe **proveli usmene konsultacije sa Obrtničkom komorom Federacije BiH, kao predstnikom obrtnika u FBiH i PU FBiH.** Međutim, nedostaju pisani dokazi o provedenim konsultacijama, prijedlozima i sugestijama socioekonomskih aktera.

Kada su u pitanju mjere za ublažavanje posljedica pandemije u poljoprivredi, koje su također bile predviđene Odlukom Vlade FBiH,¹⁸ FMPVŠ je 6. 12. 2021. godine, nakon održanih sastanaka sa poljoprivrednim udruženjima i Odborom za poljoprivredu Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, dostavio Vladi FBiH prijedloge mjera. Međutim, prema dostupnim informacijama, **prijedlog mjera za pomoć poljoprivrednom sektoru nije razmatran na sjednici Vlade FBiH, tako da odobrena sredstva nisu realizovana.**¹⁹

Preporuka 2. Definisati jasne i mjerljive ciljeve pojedinačnih mjera, rokove realizacije i indikatore učinka mjera.
Status realizacije preporuke
Djelimično provedena

Rezultati praćenja su pokazali da je preporuka djelimično provedena, s obzirom na to da u mjerama koje je Vlada FBiH preduzimala nakon objavljenog matičnog Izveštaja pojedini ciljevi nisu bili dovoljno jasni i mjerljivi. Također, izostalo je precizno utvrđivanje indikatora učinka kako bi se omogućilo odgovarajuće mjerjenje ostvarenih rezultata i efekata.

Konstatovano je da se cilj Programa pomoći privatnim preduzećima i preduzetnicima sektora prerađivačke industrije iz nadležnosti FMERI-ja²⁰ odnosio na očuvanje radnih mesta kroz osiguranje

¹⁶ Komentari FMERI-ja na Nacrt izveštaja revizije učinka, broj: 10-11-1-701-2/23 od 16. 6. 2023. godine

¹⁷ Komentari FMRPO-a na Nacrt izveštaja revizije učinka, broj: 02-11-1403/23 od 23. 6. 2023. godine

¹⁸ Odluka o preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2021. godinu sa razdjela 12 glava 1201 – Vlada FBiH na razdjel 17 glava 1701 – FMERI-ja; razdjel 24 glava 2401 – FMPVŠ-a i razdjel 50 glava 5001 – FMRPO-a, „Službene novine FBiH“, broj 75/21

¹⁹ Izveštaj o finansijskoj reviziji FMPVŠ-a za 2021. godinu

²⁰ Program utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima, „Službene novine FBiH“, broj 75/21

podrške likvidnosti najugroženijeg sektora prerađivačke industrije.²¹ Određeno je da korisnik sredstava finansijske pomoći ne može smanjivati broj radnika u periodu od 31. 8. 2021. do 28. 2. 2022. godine, osim u slučajevima „više sile“.²² Ovako definisan kriterij za dodjelu sredstava Programom nije detaljno i precizno razrađen, što je naknadno otežalo proces praćenja i evaluacije utrošenih sredstava.

Cilj dodjele finansijske pomoći iz Uredbe bio je opstanak obrta i ostalih samostalnih djelatnosti, očuvanje radih mjesta i osiguranje podrške likvidnosti.²³ Konstatovano je da je Uredbom bilo propisano da će se na osnovu pribavljenih podataka iz službenih evidencija Porezne uprave FBiH prilikom analize efekata izvršiti upoređivanje broja zaposlenih, odnosno prosječnog broja zaposlenih na nivou sektora obrta i ostalih samostalnih djelatnosti. Na ovaj način predviđeno je da se efekti mjere na nivou cijelog sektora obrta i ostalih samostalnih djelatnosti, ali nije bilo predviđeno da se efekti mjere i na nivou korisnika sredstava, budući da nisu svi subjekti iz ovog sektora dobili pomoć.

Uredbom nije bilo jasno propisano kako će se analizirati i mjeriti ostvarenje cilja „osiguranja podrške likvidnosti“. Nadležni iz FMRPO-a smatraju da se učinak mjera na osiguranje likvidnosti može izmjeriti na osnovu podataka o povećanoj naplati fiskalnih obaveza obrtnika prema objavama Porezne uprave.²⁴ Međutim, detaljnom analizom Uredbe i ostale dostavljene dokumentacije utvrđeno je da za ovaj cilj nije bio propisan precizan indikator za mjerjenje učinka, a što je shodno datoj preporuci trebalo učiniti.²⁵

Preporuka 3. Imenovati institucije odgovorne za realizaciju pojedinačnih mjer i precizno propisati njihove odgovornosti i obaveze da redovno i blagovremeno prate i izvještavaju o realizaciji svake pojedinačne mjerne.
Status realizacije preporuke
Provedena

Praćenje je pokazalo da je data preporuka provedena, s obzirom na to da su bile jasno imenovane institucije odgovorne za realizaciju pojedinačnih mjer i precizno propisane njihove odgovornosti i obaveze da redovno i blagovremeno prate i izvještavaju o realizaciji svake pojedinačne mjerne.

U odnosu na datu preporuku, konstatovano je da su odgovornosti i obaveze FMERI-ja, precizno propisane u Programu.²⁶ FMERI je bio u obavezi pripremiti i objaviti javni poziv za dodjelu sredstava, izvršiti selekciju i ocjenjivanje formalne ispravnosti prijava, ugovoriti dodjelu finansijske pomoći, dodijeliti finansijsku pomoći po utvrđenim kriterijima, javno objaviti rezultate, izvještavati, pratiti namjensko trošenje i izvršiti evaluaciju učinaka.

Programom je određeno da je Ministarstvo, zajedno s FMF-om, bilo nadležno za provođenje i nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava po ovom Programu. Ministarstvo je u skladu s propisanim obavezama formiralo Komisiju za pripremu i provođenje javnog poziva za realizaciju Programa, Komisiju za izračun finansijske pomoći dodijeljene putem javnog poziva za realizaciju Programa i Komisiju za praćenje i evaluaciju utroška sredstava dodijeljenih putem javnog poziva za realizaciju Programa.²⁷

²¹ Dio 4. Programa“

²² Korisnik finansijske pomoći ne može smanjivati broj radnika u periodu od 31. 8. 2021. do 28. 2. 2022. godine, izuzev ako se smanjenje radnika desilo zbog "više sile" (uslijed smrti radnika, jednostranog raskida ugovora o radu od strane radnika, odlaskom u penziju i/ili istekom ugovora o radu na određeno vrijeme). Ako se smanjenje broja radnika desilo iz naprijed navedenih razloga, smatraće se da se promjena u broju radnika desila opravdano. - Dio 6. Programa

²³ Član 3. Uredbe

²⁴ Komentari FMRPO-a na Nacrt izvještaja revizije učinka, broj: 02-11-1403/23 od 23. 6. 2023. godine

²⁵ U komentaru na Nacrt izvještaja revizije učinka, broj 02-11-1403/23 od 23. 6. 2023. godine, te izjavi nadležnih iz FMRPO-a, svi obrti i samostalne djelatnosti od pomoći koju su primili, imali obezbijedena sredstva za uplatu obaveza iz i na plate za četiri mjeseca, odnosno 33,3% godišnjih obaveza po tom osnovu, što je izvrsna pomoć, odnosno apsolutno osiguranje podrške likvidnosti.

²⁶ Dio 9. Programa – Tijela nadležna za provođenje Programa

²⁷ Dio 9. Programa – Tijela nadležna za provođenje Programa

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

Za realizaciju mjera iz Uredbe bile su odgovorne tri institucije: FMRPO, PU FBiH i FMF. FMRPO je bio obavezan u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na zvaničnim internet-stranicama Vlade FBiH i Ministarstva objaviti:

- Obaveštenje s metodologijom dodjele finansijske pomoći,
- Odluku o dodjeli finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima,
- Preliminarnu, potencijalnu i konačnu listu korisnika finansijske pomoći (kao prilog Obaveštenja i konačne Odluke).

Uredbom je propisana obaveza FMRPO-a da na osnovu pribavljenih podataka iz službenih evidencija PU FBiH izvrši analizu učinaka, te praćenje/nadzor realizacije mjere. Ministarstvo je bilo obavezno Vladi FBiH do 30. 4. 2022. godine dostaviti konačni Izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći s analizom njenih učinaka za sektor obrta i ostalih samostalnih djelatnosti.²⁸ PU FBiH je imala obavezu da po zahtjevu FMRPO-a osigura popis svih obrta i ostalih samostalnih djelatnosti, podatke o broju zaposlenih za referentni period, kao i status transakcijskih računa.²⁹ U skladu s Uredbom, FMF je bio obavezan u saradnji sa FMRPO-om izvršiti transfer sredstava finansijske pomoći na transakcijske račune korisnika, nakon što Vlada FBiH doneše Odluku o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima.

2.1.2. Status realizacije preporuka datih za efikasnu realizaciju mjera

Preporuka 4. Blagovremeno donijeti provedbene akte potrebne za realizaciju mjera.
Status realizacije preporuke
Provedena

Praćenjem je utvrđeno da je predmetna preporuka realizovana, s obzirom na to da nisu konstatovana kašnjenja u donošenju provedbenih akata za realizaciju Programa finansijske pomoći preduzećima i poduzetnicima iz sektora prerađivačke industrije i Uredbe o mjerama finansijske pomoći obrтima i ostalim samostalnim djelatnostima.

U cilju realizacije Programa FMERI-ja objavljen je Javni poziv, donesena Preliminarna lista formalno ispravnih zahtjeva za dodjelu finansijske pomoći, te Odluka o izboru korisnika sredstava utvrđenih u razdjelu 17 Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“. Analizom dostupne dokumentacije, utvrđeno je da je od objave Javnog poziva,³⁰ pa do konačne Odluke o izboru korisnika sredstava³¹ prošlo cca tri mjeseca. Sredstva su isplaćivana u periodu od 16. 12. 2021. do 31. 1. 2022. godine, u skladu sa dinamikom potpisivanja ugovora između Ministarstva i korisnika. Uzimajući u obzir navedeno, konstatovano je da **nije bilo kašnjenja u donošenju provedbenih akata za realizaciju mjera iz Programa**, budući da je isplata finansijske pomoći korisnicima u potpunosti realizovana u roku od četiri mjeseca, kako je navedeno u Programu.³²

²⁸ Član 17. Uredbe

²⁹ Član 10. i 12. Uredbe

³⁰ Javni poziv za kandidovanje programa utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ objavljen u „Službenim novinama FBiH“, broj 76/21 od 24. 9. 2021. godine, u dnevnim novinama „Večernji list“ i „Dnevni avaz“ od 24. 9. 2021. godine, kao i na internet-stranici Ministarstva (www.fmeri.gov.ba).

³¹ Preliminarna lista formalno ispravnih zahtjeva za dodjelu finansijske pomoći, broj: 07-11-1-1708-1/21 od 10. 11. 2021. godine, Nova preliminarna lista formalno ispravnih zahtjeva za dodjelu finansijske pomoći, Broj : 07-11-1-1708-1/21 od 24. 11. 2021. godine, Odluka o izboru korisnika sredstava utvrđenih u razdjelu 17 Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima,“ V. broj: 1792/2021 od 2. 12. 2021. godine, donesena na 293. sjednici održanoj 2. 12. 2021. godine, koja je objavljena u „Službenim novinama FBiH“, broj 97/21 od 3. 12. 2021. godine,

Odluka o izmjenama odluke o izboru korisnika sredstava – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima, V. broj: 1936/2021 od 30. 12. 2021. godine, objavljena u „Službenim novinama FBiH“, broj 106/21

³² Dio 8. Programa (Trajanje programa)

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

Dijagram 1. Hronologija donošenja provedbenih akata za realizaciju mjera iz Programa FMERI-ja

U cilju realizacije Uredbe donesena je Preliminarna lista, Potencijalna lista i Konačna lista korisnika finansijske pomoći, odnosno Odluka o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19 i Obavještenje s metodologijom dodjele finansijske pomoći. Praćenjem je utvrđeno da je od dana objavljivanja Preliminarne lista korisnika finansijske pomoći³³ pa do donošenja Odluke o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima³⁴ prošlo nešto više od mjesec dana. Transfer sredstava finansijske pomoći na transakcijske račune korisnika izvršilo je FMF u saradnji sa FMRPO-om do 31. 1. 2022. godine, kako je navedeno u Uredbi³⁵. FMRPO je u skladu sa članom 10. Uredbe bio obavezan, pored Odluke o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći, objaviti i Obavještenje sa metodologijom dodjele finansijske pomoći.³⁶ **Praćenjem je utvrđeno da nije bilo kašnjenja u donošenju navedenog Obavještenja i ostalih provedbenih akata za realizaciju mjera iz Uredbe.**

Dijagram 2. Hronologija donošenja provedbenih akata za realizaciju mjera iz Uredbe (FMRPO)

Hronologija donošenja provedbenih akata detaljnije je prikazana u Prilogu 2. Izvještaja

³³ Preliminarna lista objavljena 10. 11. 2021. godine na internet-stranicama FMRPO-a i Vlade FBiH, dostupna putem linka: <https://finpomoc2021.fmrpo.gov.ba/#/public/pretrage/>

Potencijalna lista korisnika objavljena 3. 12. 2021. godine na internet-stranicama FMRPO-a i Vlade FBiH, dostupna putem linka <https://finpomoc2021.fmrpo.gov.ba/>

Konačna lista korisnika finansijske pomoći usvojena na 296. sjednici Vlade FBiH 23. 12. 2021. godine, dostupna putem linka <https://finpomoc2021.fmrpo.gov.ba/>

³⁴ „Službene novine FBiH“, broj 104/21 od 24. 12. 2021. godine

³⁵ Član 5. Uredbe (Dodjela sredstava)

³⁶ „Službene novine FBiH“, broj 90/21 od 10. 11. 2021. godine

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

Preporuka 5. Osigurati redovan monitoring realizacije mjera kako bi provedba mjera bila u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima.

Status realizacije preporuke
Provjedena

Rezultati praćenja su pokazali da je preporuka provedena, jer su nadležne institucije osigurale redovan monitoring, u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima.

Utvrđeno je da prilikom realizacije Programa finansijske pomoći preduzećima i poduzetnicima iz sektora prerađivačke industrije iz nadležnosti FMERI-ja i mjera finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH definisanih Uredbom iz nadležnosti FMRPO-a nije bilo kašnjenja.

Praćenje je pokazalo da su FMERI i FMRPO osigurali monitoring realizacije mjera prema utvrđenoj dinamici i u skladu s rokovima određenim aktima kojima je regulisana realizacija Vladinih mjera finansijske pomoći iz njihove nadležnosti. (Detaljnije o vremenskoj dinamici donošenja akata za realizaciju mjera u Dijagramima 1. i 2. Izvještaja)

Analiza dostavljene dokumentacije³⁷ je pokazala da je FMERI osigurao monitoring realizacije mjera i dodijeljenih sredstava pomoći koji je podrazumijevao upoređivanje broja zaposlenih kod korisnika kojim je dodijeljena pomoć, na 31. 8. 2021. godine u odnosu na broj zaposlenih na 28. 2. 2022. godine.³⁸

Utvrđeno je da je FMERI od planiranih 30 miliona KM realizovao 29.952.635,66 KM. Od ukupnog iznosa planiranih sredstava ostalo je nerealizovano 47.364,34 KM. Naime, Vlada FBiH je 2. 12. 2021. godine donijela Odluku o izboru korisnika sredstava Programa³⁹ kojom je odobrila dodjelu sredstava za 241 korisnika u ukupnom iznosu od 30 miliona KM. Međutim, nakon objavljivanja ove Odluke, na osnovu rezultata naknadnih provjera i kontrola dokumentacije, došlo je do izmjene podataka o broju zaposlenih i iznosu sredstava finansijske pomoći za neke korisnike,⁴⁰ te je prvobitna Odluka izmijenjena.⁴¹

Prema kriterijima iz Programa, korisnici nisu smjeli smanjivati broj radnika u periodu od 31. 8. 2021. do 28. 2. 2022. godine.⁴² **Rezultati monitoringa o broju zaposlenih i utrošenim sredstvima finansijske pomoći, pokazali su da je bilo poslodavaca koji su smanjili broj zaposlenih.**

Prema dostavljenim podacima, **broj radnika je bio smanjen kod 29 korisnika koji su dobili finansijsku pomoć u iznosu od 400.150,05 KM.** Nakon preduzetih aktivnosti Ministarstva, povrat sredstava u iznosu od 297.095,72 KM izvršila su 23 privredna društva, dok šest privrednih društava nije izvršilo povrat sredstava u iznosu od 103.054,33 KM. FMERI je nastavio aktivnosti na povratu ostatka sredstava, izradio i dostavio Vladi FBiH Izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći s analizom pravdanja sredstava i učinka. U septembru 2022. godine Vlada FBiH je donijela Zaključak⁴³ o usvajanju Izvještaja i zadužila FMERI da završi pokrenutu proceduru povrata nemajenski utrošenog dijela sredstava od šest privrednih društava, te dostavi konačan izvještaj o dodijeljenoj pomoći sa analizom pravdanja sredstava i učinka. Prema raspoloživim informacijama, ovaj izvještaj još nije završen.

³⁷ Izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći utvrđenom u razdjelu 17. Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu Federalnom ministarstvu energije, ruderstva i industrije „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ iz sektora industrije, sa analizom pravdanja sredstava i učinka.

³⁸ Korisnici sredstava finansijske pomoći Programa su, na osnovu ugovora kojim su uređena međusobna prava i obaveze, bili dužni dostaviti FMERI-ju izvještaj o zakonitom i namjenskom utrošku sredstava, najkasnije do 31. 3. 2022. godine.

³⁹ Vlada FBiH V. broj: 1792/2021 od 2. 12. 2021. godine

⁴⁰ „F.K. COMPANY“ d.o.o. Sarajevo i „NERZZ BEŠLAGIĆ“ d.o.o. Visoko

⁴¹ Vlada FBiH V. broj: 1936/2021 od 30. 12. 2021. godine

⁴² Prema kriterijima za izbor korisnika u Programu je određeno da korisnici finansijske pomoći ne mogu smanjiti broj radnika u periodu od 31. 8. 2021. do 28. 2. 2022. godine (osim u određenim slučajevima).

⁴³ Zaključak Vlade FBiH V. broj: 1340/2022 od 15. 9. 2022. godine

Nadležni iz FMRPO-a su proveli monitoring na način propisan Uredbom,⁴⁴ te je isplata sredstava izvršena nakon monitoringa.⁴⁵ FMRPO je na osnovu propisane obaveze pribavio popis svih obrta i ostalih samostalnih djelatnosti iz službenih evidencija PU FBiH,⁴⁶ te objavio preliminarnu listu korisnika.⁴⁷ Analizom dokumentacije konstatovano je da je Ministarstvo vršilo provjeru podataka o korisnicima koji su dobili finansijsku pomoć po Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu, te isključili ove korisnike iz potencijalne liste. Nakon toga, objavljena je potencijalna lista korisnika, te su poslodavci koji nisu bili na ovoj listi imali pravo prigovora. Na ovaj način je pružena prilika poslodavcima koji nisu bili na potencijalnoj listi da ažuriraju podatke kod Porezne uprave FBiH kako bi ostvarili finansijsku pomoć.⁴⁸ Broj korisnika koji je bio na potencijalnoj listi smanjen je za 279 subjekata zbog, kako je navedeno, pada broja zaposlenih kod ovih poslodavaca u periodu određenom u Uredbi,⁴⁹ kao obaveznog preduslova za ostvarivanje prava na finansijsku pomoć.

Utvrđeno je da je, od planiranih 60 miliona KM za realizaciju finansijske pomoći prema Uredbi, realizovano 59.999.335,49 KM. Prema Odluci Vlade FBiH o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima,⁵⁰ finansijska pomoć je dodijeljena za 24.766 korisnika ovog sektora privrede. Ministarstvo ima evidenciju o svim korisnicima, prosječnom broju radnika i pojedinačne iznose pomoći za svakog korisnika sredstava.

Preporuka 6. Na osnovu informacija o realizaciji mjera pravovremeno prilagođavati mјere potrebama najugroženijih privrednih subjekata.
Status realizacije preporuke
Djelimično provedena

Praćenjem je utvrđeno da je preporuka djelimično realizovana, jer je Vlada FBiH imala određene informacije o realizaciji mјera, ali one nisu bile potpune, te kao takve nisu dovoljno korištene za blagovremeno prilagođavanje mјera potrebama najugroženijih privrednih subjekata.

Vlada FBiH je u maju 2021. godine provela analizu mјera koje je preduzimala na ublažavanju posljedica pandemije COVID-19.⁵¹ Cilj ovog dokumenta je bio da se izvrši analiza implementacije mјera koje je preduzimala Vlada FBiH u 2020. godini.⁵² Međutim, ova analiza ne sadrži potpune informacije o realizaciji svih mјera, niti podatke o potrebama privrednih subjekata, kako bi se na osnovu tih informacija mјere finansijske pomoći prilagodile najugroženijim privrednim subjektima.

Analiza dokumentacije nije potvrdila da su prijedlozi poslodavaca i njihovih predstavnika (udruženja, obrtničkih i privrednih komora i sl.) u dovoljnjoj mjeri korišteni s ciljem prilagođavanja mјera finansijske pomoći najugroženijim privrednim subjektima.

⁴⁴ Članom 16. Uredbe propisano je da je nadzor sadržan u činjenici da će sredstva biti isplaćena isključivo obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima koji opstanu odnosno koji budu zadržali ili povečali broj zaposlenih na dan 30. 11. 2021. godine u odnosu na dan 31. 7. 2021. godine ili čiji prosječan broj zaposlenih u periodu od 1. 8. 2021. do 30. 11. 2021. godine bude isti ili veći u odnosu na postojeći broj zaposlenih u predmetnom, odnosno u periodu 1. 8. 2020. do 31. 7. 2021 godine.

⁴⁵ Odgovori FMRPO-a na Uputnik revizije učinka broj: 02-11-157/23 od 26. 4. 2023. godine i dostavljeni link o objavljenim listama korisnika

⁴⁶ Član 12. Uredbe

⁴⁷ Uvid u preliminarnu listu korisnika finansijske pomoći za obrte i ostale samostalne djelatnosti objavljen je na internet-stranici FMRPO

⁴⁸ Prema dostavljenim podacima prihvaćeni su prigovori 492 potencijalna korisnika, koji su osnovani.

⁴⁹ Sredstva su realizovana korisnicima koji su na 30. 11. 2021. godine u odnosu na 31. 7. 2021. godine i/ili onima čiji je prosječan broj zaposlenih u periodu od 1. 8. 2021. do 30. 11. 2021. godine bio isti ili veći u odnosu na prosječan broj zaposlenih u predmetnom periodu od 1. 8. 2020. do 31. 7. 2021. godine.

⁵⁰ Vlada FBiH V. broj: 1892/2021 od 23. 12. 2021. godine „Službene novine FBiH“, broj 104/21

⁵¹ Analiza mјera Vlade FBiH na ublažavanju posljedica pandemije COVID-19, maj 2021. godine; Vlada FBiH je na 265. sjednici održanoj 6. 5. 2021. godine donijela Rješenje o imenovanju Radne grupe sa zadatkom da izvrši analizu svih mјera koje je preduzela tokom trajanja pandemije. U izradi analize, prikupljanju podataka, statističkoj obradi prikupljenih podataka i pripremi radnog teksta učestvovao je i Federalni zavod za programiranje razvoja.

⁵² Mјere koje su preduzimane na osnovu Zakona o ublažavanju ekonomskih posljedica, implementacije Garancijskog fonda i Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Administrativni podaci prikupljeni su iz statističkih izvora, evidencija i izvještaja, dok su kvantitativni podaci prikupljeni od implementatora mјera.

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

„Efikasnost planiranja i realizacije mјera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

16

Nadležni iz FMERI-ja su nakon realizacije Programa putem evaluacijskog upitnika prikupili podatke od svih privrednih društava koja su bila korisnici sredstava Programa.⁵³ Na osnovu ovih podataka Vlada FBiH je donijela Zaključak⁵⁴ u kojem je ukazala na to da treba uzeti u obzir prijedloge poslodavaca prilikom planiranja i realizacije mjera finansijske pomoći. Međutim, **prijedlozi poslodavaca nisu korišteni u svrhu prilagođavanja mjera koje su do sada realizovane, jer je evaluacija urađena nakon realizacije Programa, te je Zaključak Vlade FBiH donesen tek u 2023. godini.**

Nadležni iz FMRPO-a su način realizacije finansijske pomoći iz Uredbe prilagodili potrebama privrednih subjekata i okolnostima, s obzirom na to da su cijeli proces proveli elektronskim putem, na osnovu službenih evidencija Porezne uprave FBiH. Ovakav način realizacije podrške doprinio je jednostavnosti i efikasnosti prilikom provođenja.

2.1.3. Status realizacije preporuka za efikasnije praćenje i transparentno izvještavanje o realizaciji mjera

Preporuka 7. Pravovremeno osigurati podatke o ostvarenim rezultatima i efektima pojedinačnih mjera u odnosu na postavljene indikatore učinka.

Status realizacije preporuke

Djelimično provedena

Rezultati praćenja su pokazali da je preporuka djelimično realizovana jer još uvijek nisu osigurani sveobuhvatni i potpuni podaci o ostvarenim rezultatima i efektima svih realizovanih mjera Vlade FBiH. Radi se o mjerama iz 2020. godine provedenim na osnovu Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica,⁵⁵ Uredbe o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim fondom,⁵⁶ Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH okolnostima pandemije COVID-19,⁵⁷ kao i mjerama iz 2021. godine, provedenim shodno Programu utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“⁵⁸ i Uredbi o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19⁵⁹ koju je realizovao FMRPO.

Analiza raspoloživih podataka pokazala je da je Vlada FBiH više puta planirala provođenje evaluacije efekata mjera koje su realizovane u cilju ublažavanja posljedica pandemije COVID-19.⁶⁰ Vlada FBiH je u više navrata raspisivala javne pozive za nabavku usluga evaluacije učinka. Međutim, prema dostupnim informacijama, postupci nisu rezultirali izborom ponuđača,⁶¹ zbog čega sveobuhvatna evaluacija efekata nije realizovana.

Konstatovano je da su izrađivane pojedine analize o implementaciji mjera koji su se u određenim segmentima bavile i efektima. Međutim, izostale su jasne i transparentne informacije o stvarnim efektima realizovane pomoći.

⁵³ Prijedlozi poslodavaca: potreba većeg iznosa sredstava za prerađivački sektor, subvencija, poticaja za investicije, povoljnih kreditnih linija, poticaja za nova zapošljavanja i podrške za sajamske manifestacije prikazani su u Izvještaju o efektima sredstava finansijske pomoći po Programu utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi-subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“, koji je izradila Privredna komora FBiH, novembar 2022. godine.

⁵⁴ Zaključak Vlade FBiH V. broj: 16/2023 od 12. 1. 2023. godine

⁵⁵ „Službene novine FBiH“, broj 28/20

⁵⁶ „Službene novine FBiH“, broj 44/20

⁵⁷ „Službene novine FBiH“, broj 74/20 i 21/21

⁵⁸ „Službene novine FBiH“, broj 75/21

⁵⁹ „Službene novine FBiH“, 87/21

⁶⁰ Odluka Vlade FBiH V. broj: 1520/2021. godine od 7. 1. 2021. godine o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade FBiH - Budžeta FBiH za 2021. godinu za period 1. 1. 2021-31. 12. 2021. godine Generalnom sekretarijatu Vlade FBiH u iznosu od 150.000 KM

⁶¹ Odluka o poništenju postupka javne nabavke usluga: Usluga evaluacije učinka mjera Vlade FBiH na ublažavanju posljedica pandemije COVID-19, broj 05-02-80-44/2022-7 od 7. 10. 2022. godine.

Analiza implementacije mjera na ublažavanju posljedica pandemije COVID-19⁶² koja je izrađena u maju 2021. godine sadrži djelimične podatke o efektima mjera koje su preduzete u 2020. godini.⁶³ Međutim, uvažavajući činjenicu da nisu bili definisani jasni i mjerljivi indikatori za procjenu efekata za svaku pojedinačnu mjeru, nije bila moguća procjena njihovih efekata.

Ured za reviziju je u izvještajima finansijske revizije, kao i u Memorandumu o odustajanju od provođenja glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za smanjenje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“, ukazivao na nedostatke Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Između ostalog ukazano je na nedovoljno jasno propisane kriterije i indikatore učinka, zbog čega je otežan nadzor i praćenje efekata mjera. Vlada FBiH je naknadno donijela Zaključak⁶⁴ kojim je dala tumačenje člana 5. stav 4. Uredbe.⁶⁵ Međutim, Ured za reviziju je u finansijskim izvještajima konstatovao da se navedeno tumačenje nije moglo prihvati, jer je doneseno nakon isteka roka za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku odobrenih sredstava.⁶⁶

Kada su u pitanju mjere realizovane na osnovu Programa finansijske pomoći preduzećima i poduzetnicima prerađivačke industrije iz nadležnosti FMERI-ja, izrađena su dva izvještaja o realizaciji Programa,⁶⁷ od kojih je jedan izradio FMERI, a drugi Privredna komora FBiH. Izvještaj koji je izradio FMERI prikazuje detaljne podatke o dodijeljenoj finansijskoj pomoći, s analizom pravdanja sredstava, te podatke o korisnicima sredstava kod kojih je došlo do povećanja broja radnika, onih kod kojih je broj zaposlenih ostao isti, kao i korisnika koji su smanjili broj zaposlenih s analizom uzroka. U drugom Izvještaju koji je izradila Privredna komora FBiH prikazani su podaci o efektima sredstava finansijske pomoći po Programu finansijske pomoći koji je realizovao FMERI. U ovom Izvještaju su, između ostalog, prikazani podaci o prijedlozima potreba privrednih društava iz oblasti prerađivačke industrije i uticaju dodijeljene finansijske pomoći na njihovo poslovanje i likvidnost.

Prema dostavljenim podacima, sredstva finansijske pomoći u iznosu od 29.952.635,66 KM dodijeljena su za 241 korisnika, kod kojih je na 30. 8. 2021. godine bilo zaposleno 13.525 radnika. Nakon realizacije Programa, na 28. 2. 2022. godine evidentirano je 13.848 radnika, što je više za 323 radnika.

FMRPO je, u skladu s propisanom obavezom,⁶⁸ dostavilo Vladi FBiH konačni izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći s analizom učinaka pomoći za sektor obrta i ostalih samostalnih djelatnosti.⁶⁹ Prema dostavljenim podacima, ukupan iznos isplaćene finansijske pomoći je 59.999.335,49 KM.

⁶² Mjere koje su preduzimane na osnovu Zakona o ublažavanju ekonomskih posljedica, implementacije Garancijskog fonda i Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Administrativni podaci prikupljeni su iz statističkih izvora, evidencija i izvještaja, dok su kvantitativni podaci prikupljeni od implementatora mjera.

⁶³ Analiza mjera Vlade FBiH na ublažavanju posljedica pandemije COVID-19, maj 2021. godine; Vlada FBiH je na 265. sjednici održanoj 6. 5. 2021. godine donijela Rješenje o imenovanju Radne grupe sa zadatkom da izvrši analizu svih mjeru koje je preduzela tokom trajanja pandemije. U izradi analize, prikupljanju podataka, statističkoj obradi prikupljenih podataka i pripremi radnog teksta učestvovao je i Federalni zavod za programiranje razvoja.

⁶⁴ Zaključak V. broj: 933/2021 od 3. 6. 2021. godine

⁶⁵ Član 5. stav 4. glasi: Korisnici finansijske pomoći ne mogu smanjivati broj radnika u periodu do 31. 12. 2020. godine u odnosu na broj zaposlenih na dan 30. 9. 2020. godine, izuzev korisnika finansijske pomoći u oblasti aerodroma i željezničkog prometa, te javnih poštanskih operatera. Tumačenje Vlada FBiH dato u tački 7. Zaključka V. broj: 933/2021 od 3. 6. 2021. godine glasi: „Vlada FBiH daje tumačenje člana 5. stav 4. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, na način da je namjera donosiocu Uredbe da se „korisnici finansijske pomoći ne mogu smanjivati broj zaposlenih“, odnosi na samo na otkaz ugovora od strane poslodavca.

⁶⁶ Izvještaj o finansijskoj reviziji FMOIT-a za 2022. godinu

⁶⁷ Izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći utvrđenoj u razdjelu 17. Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu Federalnom ministarstvu energije, rудarstva i industrije „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ iz sektora industrije, sa analizom pravdanja sredstava i učinka, FMERI, avgust 2022. godine; Izvještaj Privredne komore FBiH o efektima sredstava finansijske pomoći po Programu utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu FFMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“, novembar 2022. godine

⁶⁸ Prema članu 17. Uredbe, FMRPO je imalo obavezu da do 30. 4. 2022. godine dostavi Vladi FBiH konačni izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći sa analizom efekata iste za sektor obrta i ostalih samostalnih djelatnosti

⁶⁹ Član 17. Uredbe

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

Pravo na ovu pomoć ostvarilo je ukupno 24.766 subjekata obrta i ostalih samostalnih djelatnosti, čime je podržano ukupno 44.056 radnih mesta u FBiH, od čega se 60% odnosi na obrtnike, kao najveću grupu subjekata male privrede registrovanih kao fizička lica, odnosno samostalnih djelatnosti.⁷⁰

Nadležni iz FMRPO-a u izvještaju navode da je cilj koji se odnosi na opstanak obrta i ostalih samostalnih djelatnosti ostvaren. Dostavljeni podaci pokazuju da je u decembru 2021. godine evidentirano ukupno 52.989 subjekata u sektoru obrta i ostalih samostalnih djelatnosti u FBiH, dok je u martu 2022. godine taj broj uvećan za 52 (53.041 subjekt).

Također, prema podacima FMRPO-a, nije zabilježen pad zaposlenih. Naime, u januaru 2022. godine bilo je 58.195 zaposlenih na nivou cijelog sektora obrta i ostalih samostalnih djelatnosti, dok je u martu iste godine bilo evidentirano 58.196 zaposlenih, što je povećanje od svega jednog zaposlenog. Međutim, nisu prikazani podaci o tome da li je i za koliko povećan broj zaposlenih kod korisnika koji su dobili finansijsku pomoć⁷¹.

Iako indikator učinka za mjerjenje ispunjenja cilja „osiguranje podrške likvidnosti“ nije bio jasno utvrđen Uredbom, nadležni iz FMRPO-a navode da je „povećana naplata fiskalnih obaveza obrtnika rezultat obezbijeđene likvidnosti“. Također su naveli da su svi obrti i samostalne djelatnosti od pomoći koju su primili, imali obezbijeđena sredstva za uplatu obaveza iz i na plate za četiri mjeseca, odnosno 33,3% godišnjih obaveza po tom osnovu, što je značajna pomoć osiguranju podrške likvidnosti. Međutim, u Izvještaju o dodijeljenoj finansijskoj pomoći nisu navedeni detaljni i egzaktni podaci o navedenom.

Preporuka 8. Javno objavljivati podatke o realizaciji pojedinačnih mjera, planiranim i utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima.

Status realizacije preporuke

Djelimično provedena

Praćenjem je konstatovano da je Vlada FBiH djelimično realizovala datu preporuku, jer je javno objavljivala podatke o planiranim sredstvima, ali nije osigurala javno objavljivanje podataka o realizaciji svih mjera, utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima.

Aktima Vlade FBiH kojima su utvrđene mjere pomoći privredi,⁷² nije bila definisana obaveza javnog izvještavanja o realizaciji pojedinačnih mjera, utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima.

Pored obaveza koje proizlaze iz predmetne preporuke, **obaveza javnog objavljivanja izvještaja o realizaciji programa i projekata proizilazi i iz Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji Bosne i Hercegovine.**⁷³ Davalač budžetskih sredstava javno objavljuje zbirni izvještaj o rezultatima programa.⁷⁴ Na ovaj način se promovišu rezultati programa, naglašavajući postignute rezultate i promjene koje su rezultat provođenja programa.

⁷⁰ Izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći i ostvarenim efektima Uredbe o mjerama finansijske pomoći obrтima i ostalim samostalnim djelatnostima u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19

⁷¹ Iako indikator učinka za mjerjenje ispunjenja cilja „osiguranje podrške likvidnosti“ nije bio jasno utvrđen Uredbom, nadležni iz FMRPO-a navode da je „povećana naplata fiskalnih obaveza obrtnika rezultat obezbijeđene likvidnosti“. Također su naveli da su svi obrti i samostalne djelatnosti od pomoći koju su primili imali obezbijeđena sredstva za uplatu obaveza iz i na plate za četiri mjeseca, odnosno 33,33% godišnjih obaveza po tom osnovu. Međutim, u Izvještaju o dodijeljenoj finansijskoj pomoći nisu navedeni detaljni i egzaktni podaci o navedenom.

⁷² Program utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Budžeta FBiH za 2021. godinu FMERI-ju „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima i Uredba o mjerama finansijske pomoći obrтima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije Covid-19

⁷³ „Službene novine FBiH“, broj 15/18

⁷⁴ Javno objavljivanje podrazumijeva objavu na službenim internet-stranicama, putem medija, brošura, konferencija na određenu temu i publikacija vezanih uz određeni program.

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

FMERI je, u skladu s Programom, bio obavezan u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na internet-stranici Ministarstva, objaviti Program, Odluku o usvajanju Programa i Odluku o dodjeli sredstava. Na osnovu Odluke o usvajanju Programa FMERI je imao obavezu da dostavlja FMF-u i Vladi FBiH izvještaje o utrošenim sredstvima.⁷⁵ Ovaj izvještaj nije konačan, ali je zaključkom naloženo da po okončanju postupka povrata nemamenski utrošeni sredstava, FMERI dostavi konačni izvještaj.⁷⁶ Praćenjem je konstatovano da na službenoj stranici FMERI-ja, niti na stranici Vlade FBiH, **nisu javno dostupni podaci o realizovanim mjerama i ostvarenim efektima na osnovu dodjele finansijske pomoći privrednim društvima.**⁷⁷ Nadležni iz Ministarstva su naveli da će, nakon što Vlada FBiH usvoji informacije o procesu monitoringa i evaluacije u privrednim društvima koja su dobila finansijsku pomoć za 2021. godinu, javno objaviti informacije o realizaciji mera iz Programa i njihovim efektima.⁷⁸

Uredbom je propisana obaveza FMRPO-a da Vladi FBiH dostavi konačni izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći sa analizom efekata iste za sektor obrta i ostalih samostalnih djelatnosti. Analizom dostupne dokumentacije i odgovora na Upitnik revizije učinka,⁷⁹ utvrđeno je da je FMRPO javno objavio Uredbu, preliminarnu i potencijalnu listu, Obavještenje s metodologijom dodjele finansijske pomoći, te konačnu Odluku o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći obrtnima i ostalim samostalnim djelatnostima. Početkom aprila 2022. godine FMRPO je dostavio Vladi FBiH konačni izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći sa analizom efekata za sektor obrta i ostalih samostalnih djelatnosti, koji je Vlada FBiH nakon usvajanja dostavila Parlamentu FBiH.⁸⁰ Praćenjem je utvrđeno da navedeni Izvještaj nije javno objavljen. Međutim, najveći dio podataka iz Izvještaja, o realizaciji mera iz Uredbe, planiranim i utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima dodijeljene finansijske pomoći obrtnima i ostalim samostalnim djelatnostima, objavlјivan je na internet-stranici Ministarstva.⁸¹ Nadležni iz Ministarstva su izjavili da će nakon što Parlament FBiH usvoji Izvještaj, isti objaviti na svojoj internet-stranici.

O realizaciji svih mera planiranim i utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima, ne postoje sveobuhvatni i javni podaci, ali je **Vlada FBiH objavljivala kratka saopćenja za javnost na svojoj internet-stranici.**⁸²

2.1.4. Status preporuka u vezi s izdavanjem garancija Garancijskog fonda

Preporuka 9. Izvršiti analizu potreba privrednih subjekata i raspoloživih sredstava kako bi se osigurale prepostavke za planiranje odgovarajućih kreditno-garantnih programa
Preporuka 10. Preispitati uzroke niske iskorištenosti Garancijskog fonda u pojedinim kreditno-garantnim programima i osigurati učinkovitiju podršku za grane privrede koje su nedovoljno koristile ovaj fond
Status realizacije preporuka
Nije vršena procjena preporuka

⁷⁵ Izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći utvrđenoj u razdjelu 17. Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu Federalnom ministarstvu energije, rудarstva i industrije „Tekući transferi i drugi tekući rashodi – Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ iz sektora industrije, sa analizom pravdanja sredstava i učinka.

⁷⁶ Zaključak Vlade FBiH V. broj: 1340/2022 od 15. 9. 2022. godine

⁷⁷ U dostavljenom očitovanju na Nacrt izvještaja revizije učinka, broj: 10-11-1-701-2/23 od 16. 6. 2023. godine FMERI je naveo da će nakon završetka procesa monitoringa i evaluacije u privrednim društvima koja su dobila finansijsku pomoć u 2020. i 2021. godini, Vladi FBiH uputiti informacije o provedenom monitoringu na usvajanje, te da će ih nakon usvajanja javno objaviti.

⁷⁸ Komentar FMERI-ja na Nacrt izvještaja revizije učinka, broj: 10-11-1-701-2/23 od 16. 6. 2023. godine

⁷⁹ Odgovori FMRPO na Upitnik revizije učinka, broj: 02-11-157/23 od 26. 4. 2023. godine

⁸⁰ Zaključak Vlade FBiH V broj: 640/2022 od 12. 5. 2022. godine, kojim je usvojen Izvještaj FMRPO-a i aktom broj: 03-02-1460-1/2021 od 12. 5. 2022. godine dostavljan Parlamentu FBiH.

⁸¹ Obrtnicima i samostalnim djelatnicima u FBiH uplaćeno 60 milijuna KM – Federalno ministarstvo razvoja (fmrpo.gov.ba)

⁸² <https://fbihvlada.gov.ba/hr/efekti-finansijske-pomoci-obrtima-i-ostalim-samostalnim-djelatnostima-podrzano-vise-od-44-hiljade-radnih-mjesta>

Garancijski fond Vlade FBiH je poseban novčani fond u okviru Razvojne banke, kojim upravlja Vlada FBiH, na osnovu kojeg se izdaju garancije komercijalnim bankama i izvršavaju obaveze po osnovu izdatih garancija u skladu s Uredbom o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim fondom.⁸³ Fond je postao operativan u novembru 2020. godine, nakon usvajanja kreditno-garantnih programa na prijedlog FMRPO-a, FMERI-ja i FMPVŠ-a.⁸⁴ U prvoj fazi, odnosno do 31. 5. 2020. godine, garancije Garancijskog fonda bile su namijenjene **jačanju kreditnog potencijala privrednika za osiguranje izvora finansiranja s ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom COVID-19 na privredu FBiH**. U drugoj fazi garancije su usmjerene na pružanje podrške pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih, povećanju konkurentnosti, inovacijama i zapošljavanju.

Nadležni iz Razvojne banke FBiH ističu kako Garancijski fond Federacije BiH predstavlja dugoročnu podršku Vlade FBiH privrednim aktivnostima, te da su kreditno garantni programi i dalje aktivni, ali da su uslovi kreditiranja za koje se izdaju garancije izmijenjeni.⁸⁵

S obzirom na to da nakon 31. 5. 2021. godine iz Garancijskog fonda nisu izdavane garancije s ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom COVID-19, a uvažavajući predmet praćenja, nije vršena procjena realizacije ovih preporuka.

3. POSTUPANJE PARLAMENTA FBIH

Ured za reviziju je Izvještaj revizije učinka „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“, u skladu s odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine,⁸⁶ dostavio na postupanje Parlamentu FBiH. Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju je u novembru 2021. godine, na javnoj raspravi u vidu javnog saslušanja, razmatrala predmetni Izvještaj revizije učinka. Raspravi su prisustvovali predstavnici Ureda za reviziju, a ispred revidiranih subjekata prisustvovali su predstavnici Vlade FBiH, Federalnog ministarstva finansija, Porezne uprave FBiH i Razvojne banke FBiH. Pored subjekata revizije saslušanju su prisustvovali i predstavnici drugih federalnih ministarstava. Donesen je zaključak o usvajanju Izvještaja, ali **nisu doneseni zaključci kojima bi se obavezale nadležne institucije na efikasnu realizaciju preporuka, s ciljem unapređenja efikasnosti planiranja i realizacije mjera za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije, kao i izvještavanja o utrošenim sredstvima i postignutim efektima preduzetih mjera.**

⁸³ Član 2. tačka (b) Uredbe o načinu finansiranja i upravljanja Garancijskim fondom, „Službene novine FBiH“, broj 44/20

⁸⁴ Na prijedlog FMRPO-a Vlada FBiH je na 235. sjednici, održanoj 10. 9. 2020. godine, donijela Odluku o usvajanju kreditno-garantnog programa za mikro, mala i srednja preduzeća, kao i Odluku o usvajanju kreditno-garantnog programa za obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti. Na prijedlog FMERI-ja, Vlada je također usvojila dva kreditno-garantna programa – Kreditno-garantni program za velika preduzeća i Kreditno-garantni program za izvoznike. Na prijedlog FMPVŠ-a usvojen je Kreditno-garantni program za poljoprivredu i prehrambenu industriju. Odluke i Programi objavljeni su u „Službenim novinama FBiH“, broj 65/20 od 16. 9. 2020. godine.

⁸⁵ Vlada FBiH je na 266. sjednici, održanoj 20.5.2021. godine, donijela odluke o usvajanju kreditno-garantnih programa Garancijskog fonda: Kreditno-garantni program za mikro, mala i srednja preduzeća I Kreditno-garantni program za obrtnike i ostale samostalne privredne djelatnosti; Odluke i Programi objavljeni su u Službenim novinama FBiH broj: 41/21 od 26. 5. 2021. godine. Vlada FBiH je na 267. sjednici, održanoj 27.5.2021. godine, donijela odluke o usvajanju kreditno-garantnih programa Garancijskog fonda: Kreditno-garantni program za izvoznike i Kreditno-garantni program za velika preduzeća; Odluke i Programi objavljeni su u Službenim novinama FBiH broj: 43/21 od 2. 6. 2021. godine. Vlada FBiH je na 286. sjednici, održanoj 21.10.2021. godine, donijela Odluku o usvajanju Kreditno-garantnog programa za poljoprivredu i prehrambenu industriju; Odluka i Program objavljeni su u Službenim novinama FBiH broj: 86/21 od 27.10. 2021. godine

⁸⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06

4. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA REVIZIJE UČINKA

Od ukupno tri subjekta kojima je Nacrt izvještaja dostavljen, u predviđenom roku očitovali su se FMRPO⁸⁷ i FMERI.⁸⁸ Vlada FBiH, kao izvršni organ vlasti, nije se očitovala na Nacrt izvještaja, iako je bila odgovorna za realizaciju datih preporuka, nego je Nacrt uputila svim federalnim ministarstvima,⁸⁹ te Razvojnoj banci FBiH na komentar. Na osnovu dopisa Vlade FBiH, komentare na Nacrt dostavila je Razvojna banka,⁹⁰ pet ministarstava je dostavilo dopis da nemaju komentare, odnosno primjedbe,⁹¹ dok se ostala ministarstva nisu očitovala.

Dostavljeni komentari su s dužnom pažnjom razmotreni, te su oni argumentovani, dokumentovani i relevantni za procjenu realizacije preporuka, inkorporirani u tekst Izvještaja.

Nije se mogao prihvati komentar FMRPO-a u kojem se navodi da za realizaciju Preporuke 1. nije relevantna činjenica što ne postoji dokumentacija o izvršenim konsultacijama sa relevantnim akterima, „jer je potrebno mjeriti konačni učinak realizovane mjere“. Naime, u matičnom Izvještaju data je preporuka da se ekonomске mjere pomoći privredi i potrebna sredstva za njihovu realizaciju planiraju na osnovu utvrđenih analiza stanja i provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, kako bi se osiguralo da su mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata. S obzirom na to da je preporuka data Vladi FBiH, analizirane su poduzete aktivnosti vezane za planiranje mera usmjerenih na pomoć svim privrednim subjektima FBiH.

Cilj praćenja realizacije preporuka bio je ispitati preduzete aktivnosti na osnovu Izvještaja revizije učinka i procijeniti u kojoj mjeri su realizovane date preporuke. S tim u vezi za svaku pojedinačnu preporuku analizirane su poduzete aktivnosti i dokumentacija koja ih potvrđuje. Shodno metodologiji Ureda za reviziju, subjekti obuhvaćeni praćenjem bili su obavezni dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom se dokazuju preduzete aktivnosti.

Komentar FMRPO-a u kojem se navodi da je podršku likvidnosti koja je ostvarena realizacijom Uredbe „moguće izmjeriti povećanom naplatom fiskalnih obaveza obrtnika“ nije mogao uticati na procjenu statusa realizacije Preporuke 2. Naime, shodno predmetnoj preporuci, bilo je potrebno da se za sve mjere utvrde jasni i mjerljivi ciljevi, rokovi realizacije i indikatori učinka. Međutim, konstatovano je da u Uredbi nije bio propisan indikator učinka za cilj osiguranje podrške likvidnosti.

⁸⁷ Komentari FMRPO-a na Nacrt izvještaja revizije učinka, broj: 02-11-1403/23 od 23. 6. 2023. godine

⁸⁸ Komentari FMERI-ja na Nacrt izvještaja revizije učinka, broj: 10-11-1-701-2/23 od 16. 6. 2023. godine

⁸⁹ Dopis Vlade FBiH broj: 01-11-355-5/21 od 3. 7. 2023. godine

⁹⁰ Akt broj 8246-III/23 od 17. 7. 2023. godine

⁹¹ Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, akt broj: 08-11-5-2370-1/23 od 6. 7. 2023, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, akt broj: 08-11-2-2540-1/23 od 6. 7. 2023, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, akt broj: 05-11-909/23-2 od 6. 7. 2023, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, akt broj: 13-11-1194/23 B.S. od 6. 7. 2023. i Federalno ministarstvo pravde, akt broj: 01-45-3087/22-3 od 12. 7. 2023. godine – nisu imali primjedbe na Nacrt izvještaja.

5. ZAKLJUČCI

Ured za reviziju je u Izvještaju „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ iz 2021. godine identifikovao značajne nedostatke u procesu planiranja i realizacije mjera namijenjenih ublažavanju ekonomskih posljedica pandemije.

Provedenim praćenjem utvrđeno je da su preduzete određene aktivnosti na realizaciji preporuka, ali one nisu bile dovoljne da se osigura efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje negativnih posljedica pandemije COVID-19. Od deset preporuka, tri su provedene, pet djelimično, dok za dvije preporuke nije vršena procjena realizacije.

Prilikom planiranja novih mjera finansijske pomoći privredi u 2021. godini Vlada FBiH nije u dovoljnoj mjeri provodila sveobuhvatne analize stanja, kako bi na osnovu provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima definisala prioritete i planirala mjere u skladu s potrebama. Konstatovano je da su ciljevi bili općeniti, te da su nedostajali jasni i mjerljivi indikatori učinka za pojedine ciljeve, zbog čega je teško ocijeniti efekte dodijeljene finansijske pomoći.

Utvrđeno je da je Vlada FBiH nakon date preporuke jasnije imenovala institucije i njihove odgovornosti za realizaciju pojedinačnih mjera. Također, nisu konstatovana kašnjenja u donošenju provedbenih akata i realizaciji Programa finansijske pomoći preduzećima i preduzetnicima iz sektora prerađivačke industrije iz nadležnosti FMERI-ja i mjera finansijske pomoći obrtnima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH definisanih Uredbom iz nadležnosti FMRPO-a.

Vlada FBiH još uvijek nije osigurala sveobuhvatne i potpune izvještaje o ostvarenim rezultatima i efektima svih realizovanih mjera koje su preduzete u cilju ublažavanja ekonomskih posljedica pandemije.

Uzimajući u obzir značaj adekvatnog planiranja i realizacije mjera ekonomске podrške privredi u slučaju vanrednih situacija, provedeno praćenje ukazuje na potrebu kontinuiranog praćenja stanja i potreba privrednih subjekata, kako bi se osiguralo efikasno djelovanje nadležnih institucija. **Ured za reviziju cijeni da se preporuke date u Izvještaju revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ trebaju koristiti prilikom planiranja i realizacije drugih mjera namijenjenih prevazilaženju posljedica vanrednih i kriznih situacija.**

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ obavio je revizorski tim u sastavu: Mirsada Čengić, voditeljica tima i Emina Imamović, članica tima.

Voditeljica tima

Mirsada Čengić s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za reviziju učinka**

Aida Đozić s. r.

P R I L O Z I

Prilog 1. Status realizacije preporuka datih Vladi FBiH

Preporuke Subjekti revizije	Ekonomske mjere pomoći privredi i potrebna sredstva za njihovu realizaciju planirati na osnovu utvrđenih analiza stanja i provedenih konsultacija sa socioekonomskim akterima, kako bi se osiguralo da su mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.	Definisati jasne i mjerljive ciljeve pojedinačnih mjera, rokove realizacije i indikatore učinka mjera.	Imenovati institucije odgovorne za realizaciju pojedinačnih mjera i precizno propisati njihove odgovornosti i obaveze da redovno i blagovremeno prate i izvještavaju o realizaciji svake pojedinačne mjeru.	Blagovremeno donijeti provedbene akte potrebne za realizaciju mjeru.	Osigurati redovan monitoring realizacije mjera kako bi provedba mjeru bila u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima.	Na osnovu informacija o realizaciji mjera pravovremeno prilagođavati mjeru potrebama najugroženijih privrednih subjekata.	Pravovremeno osigurati podatke o ostvarenim rezultatima i efektima pojedinačnih mjeru u odnosu na postavljene indikatore učinka.	Javno objavljivati podatke o realizaciji pojedinačnih mjeru, planiranim i utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima.	Izvršiti analizu potreba privrednih subjekata i raspolaživih sredstava kako bi se osigurale pretpostavke za planiranje odgovarajućih kreditno-garantnih programa.	Preispitati uzroke niske iskorištenosti Garancijskog fonda u pojedinim kreditno-garantnim programima i osigurati učinkovitiju podršku za grane privrede koje su nedovoljno koristile ovaj fond.
	Vlada FBiH	Djelimično provedena	Djelimično provedena	Provadena	Provadena	Provadena	Djelimično provedena	Djelimično provedena	Nije vršena procjena realizacije	Nije vršena procjena realizacije
Broj subjekata koji su proveli preporuku	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Broj subjekata koji su djelimično proveli preporuku	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0
Broj subjekata koji su pokrenuli početne aktivnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Broj subjekata koji nisu proveli preporuku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Broj preporuka za koje nije vršena procjena realizacije preporuka	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Izvještaj revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka

„Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

Prilog 2. Hronologija donošenja provedbenih akata za realizaciju Uredbe o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19

Uredba je donesena na 287. sjednici Vlade FBiH održanoj 27. 10. 2021. godine, objavljena u Službenim novinama Federacije BiH 29. 10. 2021. godine, a stupila na snagu narednog dana, odnosno 30. 10. 2021. godine. Dana 10. 11. 2021. godine, na osnovu službenih evidencijskih Porezne uprave FBiH, na zvaničnim internet-stranicama Vlade FBiH i FMRPO-a, objavljena je **Preliminarna lista korisnika finansijske pomoći**, koji ispunjavaju uslove tražene Uredbom,⁹² kao i onih koji nisu zadovoljili uslove sa tačnim opisom razloga, uz rok od 15 dana za provjere i korekcije. Nakon ažuriranja podataka u Poreznoj upravi FBiH i Upravi za indirektno oporezivanje, 3. 12. 2021. godine, na isti način kao i prethodna, objavljena je **Potencijalna lista korisnika** sa ostavljenim rokom od 8 dana za ulaganje prigovora Ministarstvu. Nakon proteka roka za prigovore, rješavanja po istima i upoređivanja broja zaposlenih u skladu s članom 7. stav (1) tačka e) Uredbe, Vlada je usvojila i **Konačnu listu korisnika finansijske pomoći** dana 23. 12. 2021. godine, koja je objavljena na zvaničnim internet-stranicama Vlade FBiH i FMRPO-a, kao i **Odluka o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19** u Službenim novinama FBiH.⁹³ Time je proces odabira završen. FMRPO je u skladu sa članom 10. Uredbe bilo obavezno uz Odluku o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći, u Službenim novinama Federacije BiH objaviti i **Obavještenje sa metodologijom dodjele finansijske pomoći**. Preliminarna, potencijalna i konačna lista korisnika finansijske pomoći su prilozi Obavještenja i konačne Odluke. Ministarstvo je 22. 12. 2021. godine Vladi FBiH dostavilo Prijedlog Odluke o utvrđivanju liste korisnika finansijske pomoći broj: 07-02-729/21-2, koji je Vlada FBiH usvojila na 296. sjednici 23. 12. 2021. godine, a 24. 12. 2021. godine objavila u „Službenim novinama FBiH“, broj 104/21.

⁹² Član 6. Uredbe (Uslovi za dodjelu finansijske pomoći korisnicima)

⁹³ „Službene novine FBiH“, broj 104/21 od 24. 12. 2021. godine